

Предбěžná zpráva o žíle s antimonovými rudami na magnetovcovém ložisku ve Vlastějovicích

V Posázaví

(Ruské a anglické resumé)

Dr. J. Koutek a Dr. L. Žak

Předloženo dne 3. října 1961

Při vyjiřování magnetovcového ložiska skatnového typu na VIII. a IX. patře vlastějovického dolu na Holém vrchu se parazitovalo na slerou pyroxenický skarn, tak magnetovcové ložisko, jež je ve skarnu uloženo. Žíla obsahující antimonové rudy má severojižní směr a přikře upadá k východu. Je to rozmístěná, morfologicky dosti složitá výřh několik decimetrů temně zelený mylonit, rovněž rudou, hlavně rutilem, impregnovaná.

Pozornostní je mineralogický obsah žíly i paragenetické poměry na dosud z Československa neznámého, zvláště nalezen nového minerálu analogu arsenorutilu, jež identifikoval chemickými i fyzikálními metodami dle nás (L. Ž.).

Celkem byly zjištěny na žíle s žilovinou křemenou a kalcitovou, k níž přistupuje vzácně něco flukového fluoritu, tyto rudní nerosty: *arsenorutil*, *rutil*, *pyrrhotin*, *gudimundit*, *berthierit*, *antimonit* a *chalokoprit*.

Arsenorutil je idiomorf, v podobě jemnozrné impregnační spoly s rutilem, který je podobně jemnozrný a idiomorf. Oba nerosty se vyskytují v křemeno-karbonátické žilovině s velmi hojným berthieritem. *Rutil* se vyskytuje:

- a) ve skatnovém mylonitu v sousedství žil, idiomorfne omezen, často v křehcích až 1/2 cm velikých a bývá sdružen s gudimunditem;
- b) ve vlastní křemeno-karbonátické žilovině, idiomorf a jemnozrný, často spoly s arsenorutilem a berthieritem.

Pyrrhotin byl nalezen makroskopicky pouze na jednom vzorku žilné výřhě v idiomorfích krystalech v kalcitu, maximálně 1 mm velikých.

Gudimundit FeSbS je stříbřitě kovové lesklý, makroskopicky nerostnátkém skatnu v sousedství žil vyskytuje, nebyl nalezen idiomorfne vyvinut. Žíla gudimunditu má až 1/2 cm v průměru.

Berthierit FeSb₂S₄ je hlavní rudou na žilách. Stejně, až několika-centimetrové agregáty v křemeno-karbonátické žilovině jsou makroskopicky obtížně odlišitelné od antimonu. K rozlišení slouží hnědavé náběhové barvy berthieritu a na čerstvém lomu ocelové šedá barva berthieritu na vodí od modravého odstínu u antimonu.

Antimonit doprovází berthierit, ale je poměrně velmi řídký. Stejně v agregátech jsou kratší a širší než u berthieritu.

¹⁾ J. Koutek: Ložisko magnetovcové skatnového typu u Vlastějovic Posázaví, Rozpr. II. tř. Čes. akad. LXX, č. 27, 1960, pp. 1—30.

Chalokoprit byl nalezen pouze v mikroskopických zrnkách.

Rudní žíla je zřejmě mladší než magnetovcové ložisko skatnové, s nímž jako epigenetický útvar nemá genetické souvislosti. Zdá se, že geneticky patří k dvojitě žilné Melechova jako aprotagmatický člen její žilné aureoly. Blíží a více temperované jsou Ag-Pb-Zn žíly v okolí Ledě a Cihloště s křemenou žilovinou a často hojným arsenorutilem, jež v poslední době byly předmětem práce F. Kratošvilové.²⁾ Nově zjištěné zajímavé rudní žíle a jejím minerálním věcním podobností práci. Rovněž zdejší gudimundit bude předmětem mineralogické monografie.

Geologicko-paleontologický a mineralogický ústav Karlovy university.

Предварительное сообщение о сурьмяных рудах в магнетитовой залежи в Влассейовицах в бассейне р. Савава

Д-р Я. Кутек и д-р Л. Жак (Резюме чешского текста)

Представлено 3 октября 1961

При подготовке к разработкам магнетитовой залежи скатного типа на 8-ом и 9-ом этажах влассейовицкого рудника на возвышенности Голы Врх была обнаружена рудная жила, не выходящая на дневную поверхность. Она пересекает как гранат-пироксеновый скарн, так и магнетитовую залежь, заключающуюся в скарне.³⁾

Данная жила содержит сурьмяные руды и простирается с севера на юг, с крутым падением к востоку. Они являются морфологически довольно сложным цементирующим веществом с боросовой зоны шириной в несколько дециметров, в области которого скарн изменен в темный зеленый мильонит, содержащий обильные вкрапления руд, т. е. образ. пирита.

Минералогическое содержание жилы и ее парагенетические условия представляли значительный интерес, т. к. они являются совершенно новыми в нашей стране, особенно принимая во внимание присутствие неизвестного еще у нас минерала гудмундита FeSbS (сурьмяной аналог арсенопирита), наличие которого установили химическими и физическими методами Л. Жак.

В общем, в данной жиле были обнаружены, кроме калцита, кварца и незначительного количества флюоритового флюорита, арсенопирит, пирит, пирротин, гудмунит, бертиерит, антимонит и халькопирит. Влассейовицкая жила является, вполне очевидно, более юной, чем магнетитовая залежь, будучи эпигенетическим образованием и генетически чуждым элементом. Как кажется, она находится в генетической связи с двуххлоридным гранитом Мелехова, представляя собой апомагнетическую сложную его жилую ореолу. В более близкой связи с этим гранитом находится Ag, Pb и Zn-жилы, образовавшиеся из более теплых растворов и содержащих кварц часто со значительным количе-

²⁾ Kratošvilová, F.: O stáří dolech na stříbrno-železném p. S. Havlíkovém Brodě a Humpolci, Sborník SGU, XVI, 1. díl, str. 213—264.

³⁾ Я. Кутек: Залежь магнетита скатного типа у Влассейовиц в бассейне р. Савава. Сообщ. Геол. Акад. наук, LXX, № 27, 1960, стр. 1—30.